

De syv plager

Åb kap. 15-16

"Hvem må ikke frygte dig, Herre, og ære dit navn? For du alene er hellig, alle folkeslag skal komme og tilbede dig, for dine retfærdige domme er blevet åbenbare" (Åb 15,4).

Hovedtanke

"Gud lader sig ikke spotte. Hvad et menneske sår, skal det også høste."

Introduktion

Guds domshandling går som en rød tråd gennem Bibelens sidste bog. Det gælder både for syvtals-beretningerne (brevene, seglene, basunerne, kap. 1-11), det centrale syn (kap. 12-14), skildringen af Babylons og de sataniske magters undergang og for det storslåede, afsluttende syn om det ny Jerusalem (kap. 17-22). Indimellem står synet om Guds syv vredesskåle (kap. 15-16), som vi vil beskæftige os med i denne uge.

Hvor de tidligere domme havde begrænset virkning – olie og vin blev forskånet (6,6), kun en fjerdedel (6,8) hhv. en tredjedel (8,8-12; 9,15.18) var berørt – og der var knyttet en appel til dem om at omvende sig (2,5.16.21; 3,3.19; 9,20-21; 11,13; 14,6ff), rammer straffen nu jordens befolkning med voldsom hårdhed og uden et formildende: "Det er nok!"

I sin langmodighed har Gud ladet tingene ske længe nok, ja han har tilmed øjensynligt ladet sine trofaste vidner i stikken og overladt dem til mørkets magter – men nu kan det være nok! Nådens tid er forbi og menneskenes skæbne beseglet. Det, der kommer nu, er de synlige tegn på loven om årsag og virkning, udsæd og høst. "Far ikke vild! Gud lader sig ikke spotte. Hvad et menneske sår, skal det også høste" (Gal 6,7).

Skildringen af de sidste syv plager, der afslutter Guds vrede (den gentages tre gange ved hjælp af andre billeder i kap. 18-20), er alt andet end et "kønt" tema. Alligevel indeholder disse profetiske tekster et befriende budskab, som vi burde lytte til. De udfolder især deres virkning i trængselstider og perioder præget af uvished.

De sejrendes sang

Åb 15

Hvorfor bliver de sejrendes sang nævnt i forbindelse med Moses og Lammet?

Baggrund

Hvordan passer Guds vrede sammen med Guds herlighed? Som alle rækker af syner i Johannes' Åbenbaring indledes også denne med en stor og herlig himmelsk scene. Inden læsernes (op-rindeligt tilhørernes) opmærksomhed henledes på jorden, som vredeskålene bliver hældt ud over, skal de i et himmelsyn se, at Guds straffedomme ikke gælder dem, men derimod dem, hvis volds-herredømme de hjælpeløst er underlagt. Deres retmæssige plads er ikke på korset eller i en fangekælder, men i helligdommen hos Gud. Der synger de sejrssangen, som blev reddet igennem vandmasserne (Moses, 2 Mos 15) og de uskyldigt dræbte, der skal opstå til evigt liv (*Lammet*). Deres jubel gælder Gud, der nu vil hjælpe dem til deres ret og åbenbare sin retfærdighed.

Til fordybelse

Ved indvielsen dækkede "Skyen ... Åbenbaringsteltet, og Herrens herlighed fyldte boligen. Moses kunne ikke gå ind i Åbenbaringsteltet, fordi skyen havde lagt sig over det, og Herrens herlighed fyldte boligen" (2 Mos 40,34-35). Også da templet blev indviet, "fyldte skyen Herrens tempel; præsterne kunne ikke forrette tjenesten på grund af skyen, fordi Herrens herlighed fyldte Herrens tempel" (1 Kong 8,10-11).

I den scene, som Johannes skildrer, er adgangen til den himmelske helligdom også forment på grund af Guds nærvær. Der er ikke læn-gere præster til stede, der kan gå i forbøn for dem, der er ramt af plagerne.

Til eftertanke

Store og underfulde er dine gerninger,
du Herre, Gud, Almægtige,
retfærdige og sande er dine veje,
du, folkenes konge.
Hvem må ikke frygte dig, Herre,
og ære dit navn?
For du alene er hellig,
alle folkeslag skal komme og tilbede dig,
for dine retfærdige domme er blevet åbenbare.
(Åb 15,3-4)

De syv basuner og de syv plager

Åb 8,6-12;
16,1-9

Sammenlign domsbasunerne med vredesskålene.

Domsbasuner	Vredesskåle
<i>Jorden</i> – 1/3 af træer og græs brænder op	<i>Jorden</i> – bylder på mennesker
<i>Havet</i> – 1/3 af havets vand bliver til blod; 1/3 af fisk og skibe tilintetgøres	<i>Havet</i> – havets vand bliver til blod – alle levende væsner i havet dør
<i>Floder og kilder</i> – 1/3 af vandet bliver bittert – mange mennesker dør	<i>Floder og kilder</i> – ferskvand bliver til blod
<i>Sol, måne og stjerner</i> – 1/3 af himmellegemerne formørkes	<i>Solen</i> – brænder menneskene med sin glødende ild
Åbner brønden til <i>afgrunden</i> – røg stiger op/mørke – græshopper plager folk – kong Apollyon (ødelægger)	På dyrets <i>trone</i> – dets rige formørkes – mennesker lider under bylder
Løser fire engle ved <i>Euftrat</i> – ild, røg og svovl dræber 1/3 af menneskene	<i>Euftrat</i> tørrer ud – der kommer konger fra Østen – slaget ved Harmagedon
Stemmer i <i>himlen</i> – templet åbnes – " <i>tiden er kommet</i> " – Gud tilintetgør ødelæggerne – <i>lyn, torden, jordskælv, hagl</i>	I <i>luften</i> – stemmer i templet – " <i>det er sket!</i> " – Babylon splittes i tre dele – <i>lyn, torden, jordskælv, hagl</i>

Opsummering

Hele tiden og overalt er det de samme jordiske, underjordiske og overjordiske områder, der er berørt (jorden, havet, floder/kilder, himmellegemer; afgrunden/tronen; Euftrat; Guds himmel). Det har betydning for en grundig og tekstbaseret udlægning. Den mest påfaldende forskel er den, at dommens omfang er begrænset, henholdsvis ubegrænset. Det viser til gengæld, at basunerne er en forløber for vredesskålene, "for med dem (de syv plager) er Guds vrede fuldbyrdet" (15,1).

Guds vredesskåle

Åb 8,6-9,3;
16,1-11

Hvilke ligheder er der mellem de første fem basuner og skåle og Ægyptens plager? (sml. 2 Mos 7-10)

Baggrund

De syv vredesskåle er et ekko efter de fem af de ti plager, som blev udgydt over Ægypten. De sidstnævnte var en følge af Faraos hårdhertighed og forstokkede sind og viste ægypterne, hvor lidt deres guder var i stand til at beskytte dem. På lignende måde forhærdet også de sidste plager fortsat menneskenes hjerter og åbenbarer, at de babyloniske magthavere ikke er i stand til at beskytte dem imod Guds dom.

Den *første* plage forårsager smertefulde og væmmelige bylder. Den *anden* og den *tredje* plage rammer havet, floderne og kilderne, der bliver til blod. Men uden drikkevand kan mennesker ikke (over)leve. Den *fjerde* plage rammer solen, der forbrænder menneskene med sin ulidelige varme, der medfører uudholdelige smerter.

Smerter gør ikke automatisk mennesker mere følsomme, så de eventuelt ville ændre deres oprørske indstilling. I stedet forbander og spotter de fortsat Gud, der har bragt disse plager over dem. Der er ingen, der angre.

Den *femte* plage går ud over selve kernen i den anti-guddommelige magt, dyrets trone. Det var dragen, der havde overladt tronen til dyret (13,2). Nu kan selv al dets magt ikke modstå plagerne. Mens menneskene lider, må de erkende, at dyret ikke kan beskytte dem. Men de har fravalgt Gud, og selv de hårde plager kan ikke ændre deres hjerter.

Til eftertanke

Israels folk levede i landet Gosen midt iblandt ægypterne. De blev forskånet for den fjerde (myggene), den femte (kvægpesten), den syvende (hagl), den niende (mørket) og den sidste plage. Der siges ikke noget om de øvrige. Alle mennesker er nødt til at drikke vand fra forgiftede brønde.

Også kristne lever midt i verden og deler på mange måder skæbne med den. Heller ikke troende mennesker forskånes for livstruende sygdomme, trafikulykker med døden til følge eller miljøkatastrofer. Hvordan kan det forstås ud fra et åndeligt perspektiv?

Den sjette skål: Floden Eufkrat

Åb 16,12-16

**Hvad står den (udtørrede) flod Eufkrat for?
Hvem skal kongerne fra solens opgang forestille at være?**

Baggrund

Den sjette plage henviser til perserkongen Kyros' erobring af Babylon (Dan 5). Ifølge historieskriveren Herodot omlagde perserne floden Eufkrat i løbet af den nat, hvor Belshassar og hans folk holdt fest, så de via flodlejet kunne nå ind i byen og meget overraskende kunne indtage den.

At Eufkrat udtørres fører til, at Babylon falder. Floden er en vigtig forsyningsvej, som vander markerne og leverer drikkevand. Uden den kan byen ikke overleve. I dette syn står Eufkrat for de magter, der støtter Babylon. At floden udtørres, er et tegn på, at de trækker deres støtte tilbage, hvilket besegler byens undergang (17,15-17).

Kongerne fra solens opgang var oprindeligt et billede på Kyros og hans hære, der rykkede frem mod Babylon østfra (Es 41,25). At byen blev erobret, muliggjorde folkets tilbagevenden til dets hjemland [Jerusalem](Es 44,27-28). I Johannes' Åbenbaring er der fokus på Kristus, hans engle og de øvrige, trofaste, der kæmper og sejrer sammen med ham (17,14; 19,8.14).

Johannes ser tre dæmoniske *ånder* komme ud af gabene på den sataniske treenighed. De ligner *frøer*. De udfører mirakler (sml. 13,13-14) for at forføre alle jordens konger til at deltage i kampen mod Kristus og dem, der hører ham til. På dette tidspunkt er scenen klar til det sidste opgør på *Guds, den Almægtiges store dag* – slaget ved Harmagedon.

Til anvendelse

"Roms dage er talte, og snart vil Kristi herredømme blive synlig" (SEB 1852).

Til eftertanke

Herren siger: "Se, jeg kommer som en tyv. Salig er den, der våger og vogter over sine klæder, så han ikke skal gå nøgen, og man skal se hans skam" (16,15).

Den sjette skål: Harmagedon

Åb 16,12-16

Hvad står stednavnet Harmagedon for? Hvilken slags kamp er der tale om her?

Baggrund

Tegnene har den ønskede virkning: Alle jordens hære samles på et sted, der på hebraisk hedder *Harmagedon* – Megiddos bjerg. Megiddo var en strategisk vigtig fæstningsby i Jizre'el-dalen, det vil sige på Esdraelon-sletten ved foden af Karmelbjergene. Jizre'el er kendt på grund af mange afgørende slag i Israels historie (Dom 5,19; 6,33; 2 Kong 9,27; 23,29-30). Johannes' Åbenbaring benytter dette motiv for at skildre det sidste slag mellem Gud og de onde magter.

Bjerget Megiddo ser ud til at være det samme som Karmels bjerg, der ligger i nærheden af byen. Det var skueplads for et af de vigtigste opgør i Israels historie, som profeten Elias og Ba'al-profeterne var involveret i (1 Kong 18). Striden udbrød på grund af spørgsmålet om, hvem der var den sande Gud. Ilden, der faldt ned fra himlen, viste, at Jahve er den eneste, der har krav på tilbedelse.

Slaget ved Harmagedon er ikke et militært opgør, der udkæmpes et eller andet sted i Mellemøsten. Det er derimod en åndelig kamp mellem Kristus og mørkets kræfter. Stridsspørgsmålet er, hvem der er universets retmæssige hersker. Resultatet kommer til at ligne udgangen på den styrkeprøve, der udspillede på Karmels bjerg: Guds endegyldige triumf over mørkets magter!

Til fordybelse

Adventister tolkede i lang tid Harmagedon som et militært slag. Man fokuserede på Det Osmanniske Rige, Sovjetunionen, Kina og Japan som aktører i endens tid. Efterhånden er en kristuscentreret, åndelig synsvinkel blevet den fremherskende tolkning.

Til anvendelse

"Vore kampvåben er ikke verdslige, men mægtige for Gud til at bryde fæstningsværker ned. Vi nedbryder tankebygninger og alt, som trodsigt rejser sig mod kundskaben om Gud, vi gør enhver tanke til en lydige fange hos Kristus" (2 Kor 10,4-5).

Den syvende skål: Det er sket

Åb 16,17-21

Hvad udtrykker det guddommelige udsagn: "Det er sket"?

Baggrund

Den *syvende* plage udløser på en og samme tid himmelske og jordiske reaktioner. På samme måde som Kristus engang udbød på korset: "Det er fuldbragt!" (Joh 19,30), forkynder Guds stemme nu (*fra tronen*) fra helligdommen: "Det er sket!" Verdensdommerens respektindgydende udsagn ledsages af skærende lyn og buldrende torden. Gud har sejret, hans magt er sikret. Fra nu af hersker der ret og retfærdighed. Ingen vil længere være i tvivl om det.

På jorden derimod falder Babylons store magt sammen på et øjeblik. Byen befinder sig i epicentret af et voldsomt jordskælv, *så stort, at der aldrig har været magen til det, siden der kom mennesker på jorden*. Det river *hedningernes byer* med sig i afgrunden og får hele det babyloniske system til at bryde sammen. Følgerne er så voldsomme, at selv *bjergene* og *alle øerne* forsvinder fra overfladen. Menneskene rammes af blytunge hagl, hvilket får dem til at forbande Gud endnu mere.

Til fordybelse

"Den store by, der gik i tre stykker, er Babylon, dvs. verdensmagten Rom (sml. 14,8). Den får forkyndt dommen, som fuldbyrdes som beskrevet i kapitlerne 17-18. Nu er enden definitivt nået: Den gamle verden går under og må give plads til den nye skabelse" (SEB s. 1852).

Til eftertanke

"Din kærlighed er dejligere end vin" (Højsangen 1,2). Hvordan forener jeg Guds overstrømmende og frelsende kærligheds vin med "hans harmes vin"?

Resumé

Guds vrede ender med de syv plager. De kalder ikke længere dem til omvendelse, der ignorerede hans opfordring. Nu ses den endelige konsekvens af deres oprør. Gud er og forbliver retfærdig, han har retten på sin side.

Spørgsmål til drøftelse

Indledende
spørgsmål

"Hvad et menneske sår, skal det også høste".

Hvilke eksempler kan I komme i tanker om?

Supplerende
spørgsmål

Hvad betyder det for menneskehedens historiske forløb og dens afslutning?

Åb 15,1-4

Hvilke syv bibelske sandheder om Gud giver dette hyldestdigt udtryk for?

Hvilke erfaringer med Gud kan få jer til at bryde ud i sang?

Åb 15,1.5-8

Hvordan får I Guds vrede til at hænge sammen med hans ubegribelige kærlighed?

Fordybelses-
spørgsmål
(til de syv plager)

Som kristne lever vi i verden, lider med den og forskånes hverken for sygdom eller ulykker.

Hvordan kan vi have tillid til, at vi bliver forskånet for Guds vredes sidste plager?

Åb 16,12-16

Hvordan forstår I dette syn vedrørende floden Eufrat, kongerne og slaget ved Harmagedon?

Afsluttende
spørgsmål

"Salig er den, der våger og vogter over sine klæder".

Hvordan forstår I dette kald?